

**PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA
Z FIZYKI
W GIMNAZJUM W DĄBRÓWCE**

WSTĘP

Program nauczania fizyki realizowany jest w wymiarze 2 godzin tygodniowo w klasie I oraz 1 godziny tygodniowo w klasie II i 1 godziny tygodniowo w klasie III. Ocenie podlegają umiejętności i wiadomości określone w podstawie programowej. Wykaz wiadomości i umiejętności podawany jest do wiadomości uczniów na początku każdego roku szkolnego.

1. Cele oceniania:

- zapoznanie uczniów z ich osiągnięciami edukacyjnymi i postępami w nauce,
- pomoc uczniowi w samodzielnym planowaniu swojego rozwoju,
- motywowanie ucznia do dalszej pracy,
- dostarczanie rodzicom (prawnym opiekunom) i nauczycielom informacji o postępach, trudnościach i specjalnych uzdolnieniach ucznia.

2. Umiejętności i wiadomości podlegające ocenie:

- znajomość pojęć oraz praw i zasad fizycznych,
- opisywanie, dokonywanie analizy i syntezy zjawisk fizycznych,
- rozwiązywanie zadań problemowych (teoretycznych lub praktycznych) z wykorzystaniem znanych praw i zasad,
- rozwiązywanie zadań rachunkowych, a w tym:
  - dokonanie analizy zadania,
  - tworzenie planu rozwiązywania zadania,
  - znajomość wzorów,
  - znajomość wielkości fizycznych i ich jednostek,
  - przekształcanie wzorów,
  - wykonywanie obliczeń na liczbach i jednostkach,
  - analizę otrzymanego wyniku,
  - sformułowanie odpowiedzi.
- posługiwanie się językiem fizyki,
- planowanie i przeprowadzanie doświadczenia. Analizowanie wyników, przedstawianie wyników w tabelce lub na wykresie, wyciąganie wniosków, wskazywanie źródła błędów,
- odczytywanie oraz przedstawianie informacji za pomocą tabeli, wykresu, rysunku, schematu,
- wykorzystywanie wiadomości i umiejętności fizycznych w praktyce,
- systematyczne i staranne prowadzenie zeszytu przedmiotowego.

3. Metody sprawdzania osiągnięć uczniów:

- sprawdzian ustny,
- sprawdzian pisemny (w tym testy dydaktyczne),
- sprawdzian laboratoryjny (w tym doświadczenie, modele urządzeń, przyrządy wykonane samodzielnie przez uczniów jako praca domowa),
- obserwacja pracy uczniów (w tym aktywność na lekcji, pomoc koleżeńska i wszelkie formy przygotowania do lekcji),
- samokontrola pracy uczniów.

3.1. Kryteria oceniania prac pisemnych:

- 0% - 34% maksymalnej ilości pkt. – niedostateczny
- 35% - 49% maksymalnej ilości pkt. – dopuszczający
- 50% - 74% maksymalnej ilości pkt. – dostateczny
- 75% - 92% maksymalnej ilości pkt. – dobry
- 93% - 98% maksymalnej ilości pkt. – bardzo dobry
- 99%-100% maksymalnej ilości pkt. – celujący

3.2. „Waga” ocen:

- najistotniejsze są oceny ze: sprawdzianów oraz osiągnięcia w konkursach,
- drugą grupę stanowią oceny z kartkówki i odpowiedzi ustnych, aktywność na lekcjach oraz eksperymenty fizyczne.
- grupą trzecią są zadania domowe i praca w grupach.

4. Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny:

Sprawdzanie osiągnięć uczniów powinno być poprzedzone wcześniejszym ustaleniem wymagań oddzielnie dla każdego pozytywnego stopnia, czyli wymagania na stopień **dopuszczający** (wymagania konieczne), **dostateczny** (wymagania podstawowe), **dobry** (wymagania rozszerzające), **bardzo dobry i celujący** (wymagania dopełniające). Na stopień niedostateczny wymagań nie ustala się.

Wymagania konieczne (K) – dotyczą zapamiętania wiadomości, czyli gotowości ucznia do przypomnienia sobie treści podstawowych praw fizyki, podstawowych wielkości fizycznych, najważniejszych zjawisk fizycznych. Uczeń potrafi rozwiązywać przy pomocy nauczyciela zadania teoretyczne i praktyczne o niewielkim stopniu trudności. Zdobyte wiadomości i umiejętności są niezbędne do dalszego kontynuowania nauki fizyki i przydatne w życiu codziennym.

Wymagania podstawowe (P) – dotyczą zrozumienia wiadomości. Oznacza to, że uczeń potrafi przy niewielkiej pomocy nauczyciela wyjaśnić od czego zależą podstawowe wielkości fizyczne (np. ciśnienie, gęstość, praca, moc, opór, itp.), zna jednostki tych wielkości, zna i potrafi wyjaśnić poznane prawa fizyki, umie je potwierdzić odpowiednimi, prostymi eksperymentami np. prawo Pascala, prawo Archimedesesa, prawo Ohma).

Wymagania rozszerzające (R) – dotyczą stosowania wiadomości i umiejętności w sytuacjach typowych. Oznacza to opanowanie przez ucznia umiejętności praktycznego posługiwania się wiadomościami, które są pogłębione i rozszerzone w stosunku do wymagań podstawowych (np. obliczanie wartości wielkości fizycznej według wzoru: gęstości, siły, mocy, natężenia prądu itp.), uczeń potrafi samodzielnie rozwiązywać typowe zadania teoretyczne i praktyczne korzystając przy tym ze słowników, tablic i innych pomocy naukowych.

Wymagania dopełniające (D) - dotyczy stosowania wiadomości i umiejętności w sytuacjach problemowych (np. szczegółowa analiza procesów fizycznych), w projektowaniu i wykonywaniu doświadczeń potwierdzających prawa fizyczne, rozwiązywaniu złożonych zadań rachunkowych (wyprowadzanie wzorów, analiza tabel i wykresów) oraz przedstawionych wiadomości ponadprogramowych związanych tematycznie z treściami nauczania.

A więc:

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- posiada wiadomości i umiejętności wykraczające poza program nauczania,
- potrafi stosować wiadomości w sytuacjach nietypowych (problemowych),
- umie formułować problemy i dokonuje analizy lub syntezy nowych zjawisk,
- umie rozwiązywać problemy w sposób nietypowy,
- osiąga sukcesy w konkursach pozaszkolnych,
- sprostą wymaganiom **KPRD**.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- w pełnym zakresie opanował wiadomości i umiejętności programowe,
- zdobytą wiedzę potrafi zastosować w nowych sytuacjach,
- jest samodzielny – korzysta z różnych źródeł wiedzy,
- potrafi zaplanować i przeprowadzić doświadczenie fizyczne,
- rozwiązuje samodzielnie zadania rachunkowe i problemowe,
- sprostą wymaganiom **KPRD**.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował w dużym zakresie wiadomości określone programem nauczania,
- poprawnie stosuje wiadomości do rozwiązywania typowych zadań lub problemów,
- potrafi wykonać zaplanowane doświadczenie z fizyki, rozwiązać proste zadanie lub problem,

- sprostą wymaganiom **KPR**.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- opanował w podstawowym zakresie wiadomości i umiejętności określone programem,
- potrafi zastosować wiadomości do rozwiązywania zadań z pomocą nauczyciela,
- potrafi wykonać proste doświadczenia fizyczne z pomocą nauczyciela,
- zna podstawowe wzory i jednostki wielkości fizycznych,
- sprostą wymaganiom **KP**.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- ma braki w wiadomościach i umiejętnościach określonych programem, a braki te nie przekreślają możliwości dalszego kształcenia się,
- zna podstawowe prawa i wielkości fizyczne,
- potrafi z pomocą nauczyciela wykonać proste doświadczenie fizyczne.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował tych wiadomości i umiejętności, które są konieczne do dalszego kształcenia,
- nie potrafi rozwiązać zadań teoretycznych lub praktycznych o elementarnym stopniu trudności, nawet z pomocą nauczyciela,
- nie zna podstawowych praw, pojęć i wielkości fizycznych.

5. Dostosowanie Przedmiotowego Systemu Oceniania z fizyki do możliwości uczniów ze specjalnymi wymaganiami edukacyjnymi

- Uczniowie posiadający pisemną opinię Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej o specyficznych trudnościach w uczeniu się oraz uczniowie posiadający orzeczenie o potrzebie nauczania indywidualnego są oceniani z uwzględnieniem zaleceń poradni.
- Nauczyciel dostosowuje wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia posiadającego opinie PPP o specyficznych trudnościach w uczeniu się.
- W stosunku do wszystkich uczniów posiadających dysfunkcję zastosowane zostaną zasady wzmacniania poczucia własnej wartości, bezpieczeństwa, motywowania do pracy i docenienia małych sukcesów.

Rodzaje dysfunkcji:

-Dyskalkulia, czyli trudności w liczeniu

Oceniamy przede wszystkim tok rozumowania, a nie techniczną stronę liczenia. Uczeń ma bowiem skłonność do przestawiania kolejności cyfr w liczbie i przez to jej zapis jest błędny. Zły wynik końcowy nie świadczy o tym, że uczeń nie rozumie zagadnienia. Dostosowanie wymagań będzie więc dotyczyło tylko formy sprawdzenia wiedzy poprzez koncentrację na prześledzeniu toku rozumowania w danym zadaniu i jeśli jest on poprawny – wystawienie uczniowi oceny pozytywnej. U uczniów z dyskalkulią może dojść do zamiany formy odpowiedzi z pisemnej na ustną lub z ustnej na pisemną na wyraźną prośbę ucznia, bądź rodzica.

- Dysgrafia, czyli brzydkie, nieczytelne pismo

Dostosowanie wymagań będzie dotyczyło formy sprawdzania wiedzy, a nie treści. Wymagania merytoryczne, co do oceny pracy pisemnej powinny być ogólnie takie same, jak dla innych uczniów, natomiast sprawdzenie pracy może być niekonwencjonalne np. jeśli nauczyciel nie może przeczytać pracy ucznia, może go poprosić, aby uczynił to sam lub przepytac go ustnie z tego zakresu materiału. Może też skłaniać ucznia do pisania drukowanymi literami lub na komputerze. Nie oceniamy czytelności rysunków, estetyki wykonywanych rysunków, a jedynie ich poprawność.

- Dysleksja, czyli trudności w czytaniu przekładające się niekiedy także na problemy ze zrozumieniem treści

Dostawanie wymagań w zakresie formy: krótkie i proste polecenia, czytanie polecenia zadania na głos, objaśnianie dłuższych poleceń. Uczniowie z tą dysfunkcją powinni mieć wydłużony o 5 – 10 minut czas pracy podczas pisania sprawdzianu, a nauczyciel powinien sprawdzić, czy polecenia zostały przez ucznia zrozumiane.

- Uczeń ze sprawnością intelektualną niższą niż przeciętna

*W przypadku ucznia ze **sprawnością intelektualną niższą od przeciętnej** stosuje się następujące metody ułatwiające opanowanie materiału:*

- omawianie niewielkich partii materiału i o mniejszym stopniu trudności;
- pozostawiania więcej czasu na jego utrwalenie;
- podawanie poleceń w prostszej formie ustnej lub pisemnej;
- unikanie trudnych, czy bardzo abstrakcyjnych pojęć;
- częste odwoływanie się do konkretnego przykładu (np. graficzne przedstawienie treści zadania);

- unikanie pytań problemowych, przekrojowych;
- wolniejsze tempo pracy;
- szerokie stosowanie zasady pogłębłości;
- odrębne instruowanie dzieci;
- zadawanie do domu tyle, ile dziecko jest w stanie wykonać samodzielnie;
- ukierunkowanie i naprowadzanie w myśleniu, nawiązując do codziennych sytuacji życiowych;
- podchodzenie do ucznia w trakcie samodzielnej pracy, w razie potrzeby udzielanie pomocy i wyjaśnień, mobilizowane do wysiłku i ukończenia zadania;
- zwiększenie ilości czasu i powtórzeń dla przyswojenia danej partii materiału.

*W przypadku ucznia z objawami **zaburzeń funkcji słuchowo – językowych** stosuje się:*

- naukę definicji, reguł, wzorów rozkłada się w czasie, często przypomina i utrwala;
- uczeń ten nie jest wrywany do natychmiastowej odpowiedzi, wcześniej jest przygotowany zapowiedzią, że będzie pytany;
- w trakcie rozwiązywania zadań tekstowych sprawdza się, czy uczeń przeczytał teść zadania i czy prawidłowo je zrozumiał, w razie potrzeby udziela się dodatkowych wskazówek.

*W przypadku ucznia z objawami **zaburzeń funkcji wzrokowo-przestrzennych, integracji percepcyjno – motorycznej i lateralizacji** stosuje się:*

- materiał sprawiający trudność jest dłużej utrwalany, dzielony na mniejsze porcje;
- oceniany jest tok rozumowania, nawet gdy ostateczny wynik zadania jest błędny (co wynikać może z pomyłek rachunkowych);
- w czasie sprawdzianów uczeń ten ma zwiększoną ilość czasu na rozwiązanie zadań.

Inne rodzaje dysfunkcji – ocenianie zgodnie ze wskazaniami poradni.

6. Zasady oceniania uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim

Uczniowie z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim realizują tę samą podstawę programową, co pozostali uczniowie. Nauczyciel dostosowuje wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia, u którego stwierdzono zaburzenia lub odchylenia rozwojowe uniemożliwiające sprostanie tym wymaganiom.

Na prośbę ucznia nauczyciel ustnie uzasadnia otrzymaną przez niego ocenę i wskazuje sposób dalszego postępowania.

Ustalenia końcowe:

O wymaganiach edukacyjnych nauczyciel informuje uczniów na początku roku szkolnego.

7. Sposób informowania uczniów i rodziców(opiekunów prawnych) o postępach w nauce

1. Nauczyciel – uczeń:

- na pierwszych zajęciach uczniowie zapoznają się z PSO,
- informowanie na bieżąco o uzyskanych ocenach w formie ustnej lub wpis do zeszytu,
- na prośbę ucznia nauczyciel ustnie uzasadnia otrzymaną przez niego ocenę i wskazuje sposób dalszego postępowania.

2. Nauczyciel – rodzic(opiekun prawny)

Podczas wywiadówek, indywidualnych spotkań, „drzwi otwarte”, rodzic ma prawo uzyskać informację o:

- postępach dziecka w nauce,
- trudnościach i uzdolnieniach ucznia,
- wskazówkach do pracy z dzieckiem.

3. Ocena, którą otrzymuje uczeń jest jawna.

4. Prace klasowe oraz inna dokumentacja dotycząca oceniania jest przechowywana przez nauczyciela przez okres roku szkolnego do 31 sierpnia.

5. Na wniosek ucznia lub jego rodziców (opiekunów prawnych) nauczyciel ustalający ocenę jest zobowiązany ją uzasadnić.

6. O ocenach śródrocznych i rocznych uczniowie są informowani zgodnie ze Statutem Szkoły.